

CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC

Tên môn học: Giáo dục quốc phòng - an ninh

Mã môn học: MHCC20040021

Thời gian thực hiện môn học: 75 giờ; (Lý thuyết: 58 giờ; Thực hành: 13 giờ; Kiểm tra: 4 giờ)

I. Vị trí, tính chất của môn học:

- Vị trí: Giáo dục quốc phòng và an ninh là một bộ phận của nền giáo dục quốc dân, là môn học chính khoá, thuộc nhóm các môn học chung trong chương trình dạy nghề trình độ cao đẳng.

- Tính chất: Giáo dục quốc phòng và an ninh nhằm nâng cao dân trí quốc phòng, góp phần xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân.

II. Mục tiêu môn học:

- Về kiến thức:

+ Trình bày được nội dung cơ bản về: Phòng, chống chiến lược "Diễn biến hòa bình", bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với Việt Nam; xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia; vấn đề cơ bản về dân tộc, tôn giáo, về bảo vệ an ninh quốc gia;

+ Đào tạo con người phát triển toàn diện, hiểu biết một số nội dung cơ bản về đường lối quốc phòng, an ninh của Đảng, Nhà nước ta về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc;

+ Nâng cao lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội cho thế hệ trẻ, có kiến thức cơ bản về đường lối quốc phòng, an ninh và công tác quản lý nhà nước về quốc phòng, an ninh;

- Về kỹ năng:

+ Xác định được những âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch chống phá Việt Nam;

+ Thực hiện được đội ngũ đơn vị (tiểu đội, trung đội); các kỹ năng cơ bản của kỹ thuật bắn súng tiểu liên AK, súng trường CKC và một số loại vũ khí thông thường;

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm: Sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc.

III. Nội dung môn học:

1. Nội dung tổng quát và phân bổ thời gian

Số TT	Tên chương, mục	Thời gian (giờ)			
		Tổng số	Lý thuyết	Thực hành, thí nghiệm,	Kiểm tra

				thảo luận, bài tập	
1	Bài 1. Phòng, chống chiến lược "Diễn biến hòa bình", bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với Việt Nam	5	3	2	
2	Bài 2. Xây dựng lực lượng dân quân tự vệ, lực lượng dự bị động viên và động viên công nghiệp phục vụ quốc phòng	5	3	2	
3	Bài 3. Xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia	5	3	2	
4	Bài 4. Một số vấn đề cơ bản về dân tộc và tôn giáo	5	3	2	
5	Bài 5. Những vấn đề cơ bản về bảo vệ an ninh quốc gia	5	3	2	
6	Bài 6. Đội ngũ đơn vị (tiểu đội, trung đội)	5	1	4	
7	Bài 7. Kỹ thuật bắn súng tiểu liên AK, súng trường CKC	8	2	6	
8	Bài 8. Kỹ thuật sử dụng lựu đạn	4	1	3	
9	Kiểm tra	3	1	2	
10	Bài 9. Đường lối quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước Việt Nam về bảo vệ an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa, tư tưởng	5	3	2	
11	Bài 10. Chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa	5	3	2	
12	Bài 11. Kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường củng cố quốc phòng và an ninh	5	3	2	
13	Bài 12. Biển đảo Việt Nam, bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam	5	3	2	
14	Bài 13. Giới thiệu một số loại vũ khí	4	2	2	

	bộ binh RPD, B40, B41, cối 60mm				
15	Bài 14. Giới thiệu ba môn quân sự phối hợp	3	2	1	
16	Kiểm tra	3			3
	CỘNG	75	36	36	3

2. Nội dung chi tiết:

Bài 1: Phòng, chống chiến lược "Diễn biến hòa bình", bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với Việt Nam

* Mục tiêu:

- Trình bày được những âm mưu, thủ đoạn chiến lược “Diễn biến hoà bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với các nước xã hội chủ nghĩa và Việt Nam;
- Cảnh giác trước những âm mưu, thủ đoạn “Diễn biến hoà bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch chống, phá các nước xã hội chủ nghĩa và Việt Nam;
- Thực hiện tốt trách nhiệm người học sinh trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc.

* Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Chiến lược “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch chống phá chủ nghĩa xã hội *1 giờ*
2. Chiến lược “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch chống phá Việt Nam
3. Mục tiêu, nhiệm vụ, quan điểm, tư tưởng chỉ đạo và phương châm của Đảng, Nhà nước ta về phòng, chống chiến lược “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ *1 giờ*
4. Những giải pháp phòng chống chiến lược “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch ở Việt Nam *1 giờ*
5. Thảo luận *2 giờ*

Bài 2: Xây dựng lực lượng dân quân tự vệ, lực lượng dự bị động viên và động viên công nghiệp phục vụ quốc phòng

* Mục tiêu:

- Trình bày được những nội dung, biện pháp cơ bản về xây dựng lực lượng dân quân tự vệ, lực lượng dự bị động viên và động viên công nghiệp phục vụ quốc phòng;
- Vận dụng vào sự nghiệp xây dựng nền quốc phòng toàn dân nơi cư trú;
- Nâng cao trách nhiệm của người học sinh, chấp hành tốt các qui định về quốc phòng và an ninh, sẵn sàng tham gia xây dựng lực lượng vũ trang.

* Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Xây dựng lực lượng dân quân tự vệ *1 giờ*
2. Xây dựng lực lượng dự bị động viên *1 giờ*

3. Động viên công nghiệp phục vụ quốc phòng 1 giờ
4. Thảo luận 2 giờ

Bài 3: Xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia

* Mục tiêu:

- Trình bày những kiến thức cơ bản về chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia, xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia của Việt Nam;
- Nâng cao lòng tự hào yêu nước và ý thức trách nhiệm công dân trong việc góp phần xây dựng, bảo vệ và giữ gìn toàn vẹn chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia của Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa;
- Sẵn sàng thực hiện tốt trách nhiệm công dân trong việc xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia.

* Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ quốc gia 1 giờ
2. Xây dựng và bảo vệ biên giới quốc gia 1 giờ
3. Quan điểm của Đảng và Nhà nước ta về xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia 1 giờ
4. Thảo luận 2 giờ

Bài 4: Một số vấn đề cơ bản về dân tộc và tôn giáo

* Mục tiêu:

- Trình bày được những kiến thức cơ bản về dân tộc, tôn giáo; vấn đề dân tộc, tôn giáo theo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước;
- Nhận thức rõ chính sách của Đảng, Nhà nước ta về vấn đề dân tộc, tôn giáo ở Việt Nam;
- Tích cực tham gia vào các hoạt động xã hội góp phần xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

* Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Một số vấn đề cơ bản về dân tộc 1 giờ
2. Một số vấn đề cơ bản về tôn giáo 1 giờ
3. Quan điểm chính sách của Đảng, Nhà nước ta về vấn đề dân tộc, tôn giáo Việt Nam 1 giờ
4. Thảo luận 2 giờ

Bài 5: Những vấn đề cơ bản về bảo vệ an ninh quốc gia

* Mục tiêu:

- Trình bày những nội dung cơ bản về bảo vệ an ninh quốc gia;
- Phân tích được quan điểm cơ bản của Đảng, Nhà nước trong bảo vệ an ninh quốc gia;
- Vận dụng vào thực tiễn để góp phần bảo vệ an ninh quốc gia.

* *Nội dung:* *Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)*

1. Các khái niệm và nội dung cơ bản về bảo vệ an ninh quốc gia *1 giờ*
2. Tình hình an ninh quốc gia
3. Dự báo tình hình an ninh quốc gia trong thời gian tới *1 giờ*
4. Đối tác và đối tượng đấu tranh trong công tác bảo vệ an ninh quốc gia
5. Một số quan điểm của Đảng, Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong công tác bảo vệ an ninh quốc gia *1 giờ*
6. Trách nhiệm của học sinh trong công tác bảo vệ an ninh quốc gia
7. Thảo luận *2 giờ*

Bài 6: Đội ngũ đơn vị (tiểu đội, trung đội)

* *Mục tiêu:*

- Trình bày được thứ tự, nội dung cách thực hành các động tác của từng người trong đội ngũ đơn vị;
- Thực hiện được động tác đội ngũ đơn vị làm cơ sở vận dụng trong học tập quân sự và các hoạt động khác của nhà trường;
- Chấp hành tốt kỷ luật nơi luyện tập.

* *Nội dung:* *Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 1, thực hành: 4)*

1. Đội hình tiểu đội *1 giờ*
2. Đội hình trung đội
3. Đổi hướng đội hình
4. Thực hành *4 giờ*

Bài 7: Kỹ thuật bắn súng tiểu liên AK - súng trường CKC

* *Mục tiêu:*

- Trình bày được lý thuyết bắn, các yếu tố ảnh hưởng đến kết quả bắn;
- Vận dụng để ngắm bắn, ngắm chụm và trúng; bắn, bắn và thôi bắn súng tiểu liên AK, tập bắn mục tiêu cố định ban ngày bằng súng tiểu liên AK;
- Đảm bảo an toàn trong tập luyện.

* *Nội dung:* *Thời gian: 8 giờ (Lý thuyết: 2, thực hành: 6)*

1. Ngắm bắn 1 giờ
2. Ngắm chụm và trúng
3. Tư thế động tác bắn, bắn và thôi bắn súng tiểu liên AK (cho động tác ngắm bắn) 1 giờ
4. Thực hành 6 giờ

Bài 8: Kỹ thuật sử dụng lựu đạn

* Mục tiêu:

- Trình bày được tính năng, cấu tạo, chuyển động gây nổ, quy tắc sử dụng lựu đạn;
- Thực hiện đúng tư thế động tác và ném lựu đạn được xa, đúng hướng;
- Đảm bảo an toàn trong luyện tập.

* Nội dung:

Thời gian: 4 giờ (Lý thuyết: 1, thực hành: 3)

1. Một số loại lựu đạn phổ biến 1 giờ
2. Quy tắc chung sử dụng lựu đạn
3. Tư thế động tác ném
4. Một số động tác hỗ trợ cho tập ném lựu đạn
5. Thực hành 3 giờ

Bài 9: Đường lối quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước Việt Nam về an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa, tư tưởng

* Mục tiêu:

- Trình bày được những kiến thức cơ bản về đường lối quan điểm của Đảng; chính sách, pháp luật của nhà nước về an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa, tư tưởng;
- Vận dụng phù hợp vào quá trình học tập và rèn luyện của bản thân;
- Nâng cao ý thức công dân, chấp hành tốt mọi chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

* Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Quan điểm và tư tưởng chỉ đạo của Đảng về bảo vệ an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa tư tưởng 1 giờ
2. Nhiệm vụ bảo vệ an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa tư tưởng 1 giờ
3. Những giải pháp cơ bản về an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa tư tưởng 1 giờ
4. Thảo luận 2 giờ

Bài 10: Chiến tranh nhân dân bảo vệ tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa

Mục tiêu:

- Trình bày được những nội dung cơ bản về bản chất, tính chất, điều kiện của chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa;
- Xác định những giải pháp cơ bản để giành thắng lợi trong chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa;
- Nâng cao trách nhiệm trong nhận thức và hành động đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Bản chất, tính chất của chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa *1 giờ*
2. Chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa *2 giờ*
3. Thảo luận *2 giờ*

Bài 11: Kết hợp phát triển kinh tế xã hội với tăng cường, củng cố quốc phòng và an ninh

* Mục tiêu:

- Trình bày được những kiến thức cơ bản về tính tất yếu khách quan của việc kết hợp phát triển kinh tế với tăng cường, củng cố quốc phòng và an ninh;
- Vận dụng phù hợp vào quá trình học tập và rèn luyện của bản thân;
- Sẵn sàng tham gia phát triển kinh tế và củng cố quốc phòng và an ninh.

* Nội dung:

Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)

1. Cơ sở lý luận và thực tiễn của việc kết hợp phát triển kinh tế với tăng cường, củng cố quốc phòng và an ninh ở Việt Nam *1 giờ*
2. Nội dung kết hợp phát triển kinh tế với tăng cường, củng cố quốc phòng và an ninh với đối ngoại ở nước ta hiện nay *1 giờ*
3. Một số giải pháp chủ yếu thực hiện kết hợp phát triển kinh tế với tăng cường, củng cố quốc phòng và an ninh ở Việt Nam hiện nay *1 giờ*
4. Thảo luận *2 giờ*

Bài 12: Biển đảo Việt Nam, bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam

* Mục tiêu:

- Trình bày được một số quan điểm cơ bản của Đảng, Nhà nước về bảo vệ chủ quyền biển đảo và nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam;
- Phân tích được những diễn biến tình hình, thời cơ và thách thức trong công tác bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam;

- Nhận thức đúng đắn về nghĩa vụ và trách nhiệm của sinh viên trong công tác xây dựng và bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam.

* *Nội dung:* *Thời gian: 5 giờ (Lý thuyết: 3, thảo luận: 2)*

1. Chủ quyền lãnh thổ, lãnh hải quốc gia Việt Nam 1 giờ
2. Quan điểm của Đảng, Nhà nước về biển đảo
3. Mục tiêu, nhiệm vụ và các giải pháp cơ bản của Đảng, Nhà nước về xây dựng và bảo vệ chủ quyền biển đảo quốc gia 1 giờ
4. Trách nhiệm của sinh viên, các tổ chức trong việc bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam 1 giờ
5. Thảo luận 2 giờ

Bài 13: Giới thiệu một số loại vũ khí bộ binh RPD, B40, B41, cối 60mm

* *Mục tiêu:*

- Trình bày được tác dụng tính năng chiến đấu, cấu tạo của một số loại súng, đạn thông thường;
- Giữ gìn, bảo quản và sử dụng vũ khí trong luyện tập, chiến đấu.
- Vận dụng kiến thức đã học vào trong luyện tập, chiến đấu khi có chiến tranh xảy ra.

* *Nội dung:* *Thời gian: 4 giờ (Lý thuyết: 2, thảo luận: 2)*

1. Súng trung liên RPD cỡ 7,62 mm 1 giờ
2. Súng diệt tăng B40
3. Súng diệt tăng B41 1 giờ
4. Súng cối 60mm
5. Thảo luận 2 giờ

Bài 14: Giới thiệu ba môn quân sự phối hợp

* *Mục tiêu:*

- Trình bày được những nội dung cơ bản về quy tắc, điều lệ thi đấu ba môn quân sự phối hợp;
- Xác định được cách tổ chức, phương pháp luyện tập và thi đấu ba môn quân sự phối hợp;
- Vận dụng phù hợp vào quá trình học tập và rèn luyện của bản thân.

* *Nội dung:* *Thời gian: 3 giờ (Lý thuyết: 2, thảo luận: 1)*

1. Điều lệ 2 giờ

2. Quy tắc thi đấu

3. Thảo luận

1 giờ

IV. Điều kiện thực hiện môn học

1. Lớp học/phòng thực hành:

- Phần lí thuyết được giảng dạy trên lớp học.
- Phần thực hành được giảng dạy tại bãi tập, thao trường đảm bảo theo quy định.

2. Trang thiết bị, máy móc:

- Máy tính, phong chiếu, projector.
- Mô hình vũ khí:
  - + Súng AK-47, CKC; (20 khẩu)
  - + Lựu đạn tập. (10 quả)
- Máy bắn tập: (01 bộ)
  - + Máy bắn MBT-03;
  - + Máy bắn điện tử;
  - + Thiết bị theo dõi đường ngắm.
- Thiết bị khác:
  - + Bao đạn, túi đựng lựu đạn;
  - + Bộ bia (khung + mặt bia số 4) ;
  - + Bao cát ứng dụng;
  - + Giá đặt bia đa năng;
  - + Kính kiểm tra ngắm;
  - + Đồng tiền di động;
  - + Mô hình đường đạn trong không khí;
  - + Hộp dụng cụ huấn luyện;
  - + Dụng cụ băng bó cứu thương;
  - + Cáng cứu thương;
  - + Thiết bị hỗ trợ huấn luyện kỹ, chiến thuật bộ binh;
  - + Tủ đựng súng và thiết bị, giá súng và bàn thao tác.

3. Học liệu, dụng cụ, nguyên vật liệu

- Tài liệu:
  - + Giáo trình giáo dục quốc phòng và an ninh trình độ cao đẳng nghề;
  - + Địa hình huấn luyện.
- Tranh in:
  - + Súng tiểu liên AK;
  - + Súng trường CKC;

- + Các tư thế, động tác bắn súng AK, CKC;
- + Cấu tạo và động tác sử dụng lựu đạn;

V. Nội dung và phương pháp đánh giá

1. Nội dung:

- Đường lối quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước Việt Nam về bảo vệ an ninh chính trị, kinh tế, văn hóa, tư tưởng;
- Một số nội dung về xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân;
- Chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa;
- Kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường củng cố quốc phòng và an ninh;
- Phòng, chống chiến lược "Diễn biến hòa bình", bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với Việt Nam;
- Xây dựng lực lượng dân quân tự vệ, lực lượng dự bị động viên và động viên công nghiệp phục vụ quốc phòng;
- Những vấn đề cơ bản về bảo vệ an ninh quốc gia;
- Biển đảo Việt Nam, bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam;
- Kỹ thuật bắn súng tiểu liên AK, súng trường CKC.

2. Phương pháp:

Được đánh giá bằng phương pháp kiểm tra tự luận, trắc nghiệm, thực hành.

Thang điểm: 10

VI. Hướng dẫn thực hiện môn học

1. Phạm vi áp dụng chương trình môn học:

- Môn học được sử dụng trong giảng dạy cho trình độ cao đẳng nghề, đối tượng là học sinh tốt nghiệp trung học phổ thông.

2. Hướng dẫn một số điểm chính về phương pháp giảng dạy môn học:

- Khi giảng dạy nên sử dụng các hình ảnh trực quan, máy tính, máy chiếu để mô tả một cách tỉ mỉ, chính xác các kiến thức môn học;
- Sử dụng các thiết bị của môn học;
- Khi hướng dẫn thực hành cần sử dụng các mô hình thật, giáo viên phải bám sát hỗ trợ người học kỹ năng, uốn nắn các thao tác cơ bản.

3. Tài liệu tham khảo:

- [1]. Bộ giáo dục đào tạo, Cục giáo dục quốc phòng, “*Giáo trình giáo dục quốc phòng tập I,II,III*”, Nxb QĐND, Hà Nội 2005.
- [2]. “*Diễn biến hòa bình*” và cuộc đấu tranh chống “*Diễn biến hòa bình*” ở Việt Nam, Nxb Quân đội nhân dân, Hà nội, 2005.

- [3]. *Hỏi và đáp “Diễn biến hoà bình và đấu tranh chống diễn biến hoà bình”*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà nội, 2005.
- [4]. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật Dân quân tự vệ*, 2009.
- [5]. Nghị định 116/2006/CP về động viên Quốc phòng.
- [6]. Phan Xuân Sơn, Lưu Văn Quảng (đồng chủ biên), *Những vấn đề cơ bản về chính sách dân tộc ở nước ta hiện nay*, Nxb Lý luận Chính trị, Hà Nội, 2006.
- [7]. Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật Biên giới quốc gia*, Nxb Chính trị quốc gia,, Hà Nội, 2004.
- [8]. Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật nghĩa vụ quân sự*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
- [9]. Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Hiến pháp Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2013.
- [10]. Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật Quốc phòng*, Nxb Lao động - Xã hội, Hà Nội, 2006.
- [11]. Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật giáo dục quốc phòng và an ninh*, 2013.
- [12]. Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật biển Việt Nam*, 2012.
- [13]. Sách dạy bắn súng tiểu liên AK, Cục quân huấn, BTTM, năm 1997.
- [14]. Sách dạy bắn súng trung liên RPD, Cục quân huấn, BTTM, năm 2000.
- [15]. Sách dạy bắn súng diệt tăng B40, Cục quân huấn, BTTM, năm 2000.
- [16]. Sách dạy bắn súng diệt tăng B41, Cục quân huấn, BTTM, năm 2002.